

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Ecclesiasticum Seu Decretalium Gregorij IX.
Pont. Max. Liber II.**

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. II. Quæ res præscribi possint, vel non possint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74990)

21 Quæritur 10. an Præscriptioni renuntiare possit v. g. pacto, ne res præscribatur? Negat Bartol. in l. nemo 55. ff. de Legat. 1. Greg. Lopez. l. 1. tit. 29. p. 3. ex ratione; quia Præscriptio inducta est propter bonum publicum, ne dominia rerum incerta sint. Sed Juri publico derogare nemo potest l. Jus publicum 38. ff. de pact. ergo &c. Conf. ex l. de die 14. ff. de pact. dotal. ubi non permittitur pactum, quo dos mulieris deterior fiat, tametsi causa dotis utilitatem privatam, & communem simul respiciat, ne sc. mulieres indotatae sint l. dotium 1. ff. solut. matr. igitur nec circa Præscriptionem pacisci licitum erit, ut aliqua res præscribi nequeat; nam & Præscriptio, ut dictum est, ob bonum publicum inducta est.

Sed contrarium merito docuit Dynus in l. nemo cit. Ripa ibid. n. 105. Gutier. in ejus repetit. n. 470. Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 1. n. 6. & probabile admittit Pirh. hic n. 3. Rationem dant, quia Præscriptio primario, & principaliter inducta est in commodum, & favorem privatorum, & secundario solum ob bonum publicum. At quæ primario inducta sunt in bonum privatorum, renuntiare possunt. Ergo &c.

22 Controversia aliqua in hac ratione moveri potest, an verum sit, quod Præscrip-

tio solum secundario inducta sit ob bonum publicum, quod aliquibus cum Pirhing videtur difficile asserere. Sed quidquid de hoc sit, certum videtur, quod in Præscriptione utilitas privata separari possit à publica; nam posito pacto, ne res aliqua præscribatur, dominium illius non manet incertum, sed reservatum est primo possessori, & penes eundem manet. Hinc

Ad Argumentum oppositum dico, per ipsum Pactum de non præscribendo utilitatem privatam à publica separari; quia eo pacto posito, finis cessat, ob quem præcipue inducta Præscriptio est, ne sc. incerta sint rerum dominia. Ad Conf. negatur paritas; nam in dote utilitas privata à publica separari non potest.

Quæritur 11. quæ requirantur ad legitimam Præscriptionem? 1. quinquè maximè requisita DD. enumerant. 1. Ut res ipsa sit præscribilis. 2. Bona fides. 3. Justus titulus. 4. Possessio legitima. 5. Tempus lege definitum. Quæ omnia his versibus continentur.

Sit res apta, fides bona, sit titulus quoque justus, Possideas justè, completo tempore Legis.

De singulis agendum in particulari: & hinc fit.

§. II.

Quæ res præscribi possint, vel non possint?

SUMMARIUM.

24. Præscribi possunt res omnes, nisi Jure prohibeantur.

25. Excipiuntur Res Sacrae.

26. Religiosæ, & Sanctæ.

27. Publicis usibus deputatæ, & Liber homo.

28. Res communes, & ea, quæ sunt mere facultatis.

29. Beneficia Ecclesiastica, & Jura Spiritualia quoad Laicos.

30. Jure positivo prohibentur præscribi Limites Parochiarum, & Episcopatum.

31. Jura Majestatis.

32. Ea, quæ ad Supremam Principis potestatem pertinent.

33. Res Pupillorum.

34. Tempore ordinario præscribi nequeunt Res Ecclesiarum, saltem immobiles.

35. Bona Principis cum distinctione.

36. Feuda.

37. Res furtivæ, aut vi possessæ.

38. Res Minorum, & Civitatum.

39. 40. 41. Res alienari prohibita cum distinctione.

24 DE his Regulae instar est, præscribi, & usucapi posse omnes res corporales, sive mobiles illæ sint, sive immobiles, nisi Lege aliqua, vel speciali ratione prohibeantur usucapi, vel præscribi. Sylv. V. Præscriptio 2. q. 1. Host. Sium. h. tit. de Usucap. n. 4. Tholof. l. 40. c. 2. n. 1. Pirh. hic n. 11. Res incorporales, ut Jura, Servitutes, Actiones, sicut propriè possideri non possunt, ita nec præscribi, vel usucapi, sed tantum quasi, sicut tantum datur eorum quasi possessio. Quia tamen utilitatis causâ introductum est, ut res incorporales quasi possideantur, hinc fit, ut etiam quasi usucapiantur, sive longo tempore, & usu acquirantur. Host. l. cit. Di-

xi autem, Nisi Lege aliqua, vel speciali ratione prohibeantur usucapi; sunt enim, quæ præscribi non possunt, duplicis generis: & aliqua quidem præscribi nequeunt naturâ suâ, alia Legis dispositione; & horum quidem aliqua omnino præscribi non possunt, alia præscribi solum prohibentur tempore ordinario.

Quæritur 1. quæ res naturâ præscribi nequeant? 1. generaliter naturâ suâ præscriptionem refugiunt, quæ non sunt in hominum commercio, seu bonis privatorum; si enim nemo earum dominus esse potest, quomodo præscribere illas poterit, cum præscriptio sit adjectio dominij l. usucapio 3. ff. de usurp.

Ecc 2

de usurp. & usucap. In particulari præscribi non possunt.

1. *Res sacræ*, quæ ritè, & solenniter Deo sunt consecratæ, & Sacris usibus applicatæ, uti sunt calices, vestes, & Ornamenta Sacra, Altaria, Tempa, Sacella, Cœmeteria, Monasteria, & alia loca Sacra, & Religiosa §. *sed aliquando 1. Inst. de Usucap. & l. usucapionem 9. ff. eod.* Ratio est, quia non est præscriptio sine possessione. atqui res, & loca Sacra non possumus possidere *l. qui universas 30. §. possessionem 1. ff. de acquir. & amit. posses.* Quod si tamen res Sacra profanaretur, præscriptionem admitteret *l. cum loca 36. & ibi Gloss. ff. de Relig. & sumpt. funer.*

26 2. *Res Religiosæ*: quales sunt Sepulchra, sive loca, in quæ corpus, & ossa hominis illata sunt, ut ibi perpetuò maneat §. *religiosum 9. Inst. de rer. divis. & l. usucapionem cit.* Hodie tamen non est opus speciali exceptione; cum enim nunc non amplius, ut olim, locus, ubi corpus humanum conditur, cujusvis voluntate Religiosus fiat, sed Episcopi autoritate Cœmeteria consecrentur, idcirco sub nomine rei Sacræ jam continentur. Bene etiam notat König *hic n. 8.* licet ipsum Cœmeterium præscribi non possit jus tamen Sepulchri præscriptione acquiri posse; quia etiam possideri à privatis potest *l. vel quod 6. ff. de Relig. & sumpt. fun. & statuitur expressè l. monumentorum 6. C. eod.*

3. *Res Sanctæ*: quales sunt, quæ speciali sanctione ab injuria, & violatione hominum sunt defensæ, ac munitæ §. *sanctæ quoque 10. Inst. de rer. divis. l. sanctum 3. ff. eod. l. usucapionem 9. ff. de usurp. & usucap.* Inter res sanctas connumerantur muri, & portæ Civitatum, quas violare capitale est §. *sanctæ cit.* Item Imperium Romano-Germanicum, quod ideo in vernacula dicimus *das Heilig Römische Reich. König n. 9.*

27 4. *Res publicis usibus deputatæ*, ut sunt forum, via publica, fons, pons, theatra, stadia, scholæ, curiæ, porticus &c. *l. usucapionem cit. & l. præscriptio 6 C. de operib. public.* Idque verum est, etiam si iis populus uti defuerit *l. viam 2. ff. de via public. & itin.* quia satis est, quod eis uti possit, & ad eum finem fuerint assignatæ.

5. *Liber homo*, qui nullo tempore præscribi potest, ut fiat Servus, licet possessor illum bona fide emerit putans esse servum §. *sed aliquando 1. Inst. de Usucap. l. usucapionem cit. & l. fin. C. de long. temp. præscript.* Econtra Servus contra dominum præscribere libertatem potest, si per 20. annos bona fide etiam sine titulo se gesserit pro libero *l. fin. cit. & ibi Gloss. V. bona fide, & V. per 20.* idque favore libertatis statutum est. Addit Pirh. *hic n. 12.* juxta alios sufficere decennium inter præsentis, ne deterior sit conditio libertatis, quàm aliarum

rerum, & quia saltem in alijs Legibus conceditur brevius tempus ad præscribendum præsentibus, quàm absentibus.

6. *Hæreditas*, vel alia *Res communis*: hanc enim, antequam inter hæredes, vel socios divisa fuerit, unus eorum præscribere nequit contra reliquos cohæredes, vel socios, etiam si longissimo tempore eam possederit, quin eis reddere debeat portiones suas *l. si communem 10. ff. quemad. servit. amit.* Ratio est, quia non suo tantum, sed omnium cohæredum, vel sociorum nomine censetur rem communem possidere.

7. *Res mera facultatis*, h. e. quæ citra obligationem, aut conventionem cujusque libero arbitrio relinquuntur *arg. l. viam publicam 2. & ibi Gloss. ff. de via publ. & itin.* Ratio est, quia quæ hujusmodi sunt, cum sint meri facti, nihil Juris ponunt, cui præscribi possit; antequam autem fiant, in rerum natura non sunt. Accedit, quia non decet, ut beneficium vertatur in debitum. Proceditque hoc, sive per actum aliquem positivum aliquid tale factum sit, sive per omissionem actûs, quem alias ponere quis potuisset. Primi exemplum est, si consuevit aliquis in molendino alterius molere, cum potuisset in altero; secundi, si altius quis domum suam non ædificavit, cum jus haberet altius ædificandi: Nam primus, etsi 100. annis frumentum suum tulisset in aliquod molendinum, per hoc tamen non contrahit obligationem, ut non alibi molat; alter, etsi altius domum non erexerit, non tamen per hoc amittit potestatem altius ædificandi, nisi aliquando ædificare volentem vicinus prohibuerit, & is de hac ædificatione cessavit; tunc enim amisit hoc Jus, ut bene Engl *hic n. 9.*

8. *Beneficia Ecclesiastica*, si Titulum præscribens non habeat; quia sola Canonica Institutione, & autoritate Superiorum obtinentur *c. beneficium 1. de R. J. in 6. c. ex frequentibus 3. de instit. c. contingit. 9. de dol. & contum.* Neque obstat *c. cura 11. de Jur. patron.* ubi prohibetur, ne quis ex donatione Laicorum Ecclesias aliquas sibi vendicare, vel retinere præsumat sine autoritate, & consensu Episcopi, nisi legitima fuerit præscriptione munitus, & cons. supponitur Ecclesiam, seu Beneficium per Præscriptionem acquiri posse; nam dicendum ibi sermonem esse de Ecclesijs, non in Beneficium, vel Titulum, sed in proprietatem concessis, uti textum illum explicant Abb. & Barbosa *ibidem*, ac post hos König *n. 11.* Colligitur etiam ex eo, quia *c. cit.* scriptum est non tantum ad Clericos, sed etiam ad Monachos, & Monasteria, quæ Beneficia in Titulum habere non possunt. Deinde in textu dicitur, ne ex donatione Laicorum quisquam Ecclesias vendicare præsumat. atqui donatio facta loco Religioso intelligitur non in Beneficium, sed proprietatem facta *c. con-*
sulta-

fulcationibus 4. de donat. Addidi, si Titulum præscribens non habeat; nam si Titulum coloratum saltem possessor habeat, & per triennium pacificè Beneficium tale possederit, possessio hæc ei proderit, si non ad proprietatem Beneficij, quod multi contendunt, saltem ad exceptionem, si tamen adfit bona fides; nam aliàs nec in foro interno tutus est, nec in externo tolerandus.

9. A Laicis præscribi non possunt Jura Ecclesiastica, & Spiritualia, e.g. jus eligendi, aut conferendi Beneficia Ecclesiastica, Jus cognoscendi, & judicandi causas Ecclesiasticas, & Clericorum &c. quia à Laicis possideri nequeunt c. causam 7. h. t. Hinc etiam mille anni transierint, Laici ejusmodi Jura non præscribent. Jura, dixi; nam bona Ecclesiastica, quæ Sacra non sunt, præscribi à Laicis possunt, sed indigent longiori tempore.

30 Quæritur 2. quæ res Jure positivo simpliciter præscribi nequeant? R. 1. simpliciter præscribi vetantur *Limites Parochiarum*, & *Episcopatum*, ac quæ hujusmodi limitibus coherent, modò sufficienter constet illos fines fuisse præfixos *can. quicumque 4. & duobus seqq. caus. 16. q. 3. c. super eo 4. de Parochijs*, & c. quia 9. h. tit. Ratio est, ne termini Provinciarum &c. confundantur.

Extenditur hoc etiam ad limites Ducatum, & Comitatum, ut vult Hofstiensis apud Molin. tr. 2. D. 79. n. 7. Dixi *Limites Parochiarum* &c. nam limites prædiorum, seu agrorum Ecclesiasticorum 40. annis præscribi possunt, ut aliæ res Ecclesiasticæ immobiles *can. volumus 2. junct. Gloss. V. fines caus. cit. q. 4. & c. quia cit.* Imò ipsa etiam terra, ubi limes Parochiæ, vel Diocesis positus est, quoad proprietatem præscribi potest, ut rectè notat Engl *hic n. 3.* modò adhuc limes maneat in sua ratione limitandi, & nihilominus fines Episcopatus, vel Parochiæ designet. Similiter non prohibetur Præscriptio Jurium Episcopatum circa certas Ecclesias in aliena Diocesi; item Præscriptio Decimarum in aliena Parochia, si fiat salvis de cætero limitibus.

Addidi in Responsione, *Modò sufficienter constet illos fines fuisse præfixos*; nam si dubij forent limites, melior judicaretur possidentis conditio.

31 2. Jura Majestatis, seu quæ Principi, Imperatori, Regi debentur, & competunt in recognitionem Supremi Principatus, & universalis dominij, ac subjectionis eidem debite *l. comperit 6. C. de præscript. 30. vel 40. ann.* Ratio est, tum quia Princeps illa ne expressa quidem conventionem diminuere potest; tum quia eorum Jurium reliqui extra Supremum Principem incapaces sunt. Hinc nulla temporis Præscriptione acquirere quis potest immunitatem Vectigalium, & Tributorum, quæ Principi penduntur in recognitionem Supremæ Majestatis, & subjectionis; & quamvis quantocumque tempore petita non fuerint à Principe, Jus tamen per

hoc Princeps ad ea petenda non amittit. Dixi, *Quæ penduntur in signum Supremæ Jurisdictionis, & dominij*; ea enim, quæ referuntur Principi solum in signum specialis Dignitatis, & Privilegij, ut sunt potestas legitimandi, restituendi famæ, creandi Notarios, cudendi monetam, indicendi Tributa pro expensis alicujus belli, vel simili aliqua necessitate publica, per inferiorem acquiri possunt Præscriptione 40. annorum cum titulo, sine titulo tempore immemoriali *l. ff. publicanus 4. §. in omnibus 2. ff. de Publican.* Abb. in c. ad audientiam 13. h. t. n. 18. Lessl. l. 2. c. 6. n. 41. Pirh. *hic n. 20.* König n. 19. cum alijs.

3. Ea, quæ ad Supremam Principis potestatem spectant; nam contra hæc à nullo subdito, qui se subditum fatetur, præscribi potest, ita, ut Legibus Principis non obligetur, vel ut ab eo non coërceatur, quando ratio, & Justitia ita exigunt, aut ut ab inferioribus Judicibus non appelletur ad Supremum Judicem. Covar. in Reg. possessor p. 2. §. 2. n. 7. Molin. tr. 2. D. 74. n. 3. Pirh. König *l. cit.* Dixi, *Qui se subditum fatetur*; nam, et si per Præscriptionem fieri non possit, ut subditus manens subditus exemptus sit ab ijs, quæ Principi ratione supremæ potestatis competunt, v. g. ab ejus imperio, Tribunali, Judicio &c. potest tamen mediante præscriptione ex subdito fieri non subditus, & eximi ab ejus potestate, prout multi Principes, qui olim erant subiecti Romano Imperatori, præscribendo libertatem exempti sunt. Nemo tamen per præscriptionem, imò etiam per concessionem ipsius Pontificis eximi potest à potestate, quæ ipsi tanquam Summo Christi in terris Vicario adversus omnes Fideles competit; nam ad intrinsicam Papalis potestatis à Christo profectæ perfectionem spectat, ut sit omnium fidelium Supremus Ordinarius Pastor. Ita *l. cit.* Abb. n. 19. Molin. n. 1. Pirh. n. 20.

4. Res pupillarum: ubi nonnulli discrimen faciunt inter res eorum mobiles, & immobiles; & in prioribus præscriptionem concedunt, in posterioribus autem negant. Sed meliùs hac distinctione rejecta, negatur omnis Præscriptio, etiam longissimi temporis in re pupillari, ita, ut tempus pupillaris ætatis ad tempus præscriptionis computetur. Ita Cujac. in l. 4. §. si pupilli 11. ff. de Usucap. ubi seipsum corrigens, generaliter, & indistinctè asserit, res, quæ aut Civili, aut gentium Jure pupilli factæ sunt, quamdiu in tutela fuerit, usucapi non posse. Consentiant Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 15. n. 1. Pax Jordan. l. 14. tit. 24. num. 174. Arnold. Rath tr. de Usuc. & præscript. c. 4. n. 10. Haun. tom. 1. tr. 5. num. 365. Pirh. *hic n. 36.* König n. 21. & sumitur ex l. sicut rem 3. §. que ergo C. de Præscript. 30. vel 40. ann. & Auth. nisi tricennale C. de bon. matern. Et hoc verum est, ut bene notat Haun. etiam si contra de-

functum Prescriptio jam incepisset; nam durante pupillari ætate non currit Prescriptio. *Excipitur*, si tempus Prescriptionis completur, pupillo adhuc in utero existente; nam tunc adversus defunctum, non adversus pupillum compleri censeretur; nec enim Jura volunt ob incertitudinem posthumi nati- turti Prescriptionem impedire. Datur tamen eo casu posthumo nato beneficium restitutions in integrum *l. etiam 45. ff. de minor. l. un. C. si advers. Usucap.*

Præter relata sunt plura adhuc alia, quæ Lege positiva præscribi vetantur; de his tamen melius in §§. seqq.

34. Quaritur 3. quam res præscribi prohibeantur tempore ordinario? *R. 1. Res Ecclesiarum*, saltem immobiles; nam contra eas, ut *infra §. 6.* dicam, Prescriptio locum non habet, nisi longissimi temporis, contra Ecclesiam Romanam quidem 100. annorum, contra alias inferiores 40. Aliquibus tamen Ecclesijs, & locis Sacris ex speciali Privilegio, ut *§. 6. cit.* dicam, amplius conceditur tempus, ut Ordini, ac Monasterijs S. Benedicti, Congregationi S. Salvatoris &c.

35. 2. *Bona Principis*: ubi tamen distinguendum est inter ea, quæ ad eum spectant tanquam privatum, & non quæ Princeps est, quia ex suo patrimonio, vel aliunde titulo privato illa habet; & inter ea, quæ ad ipsum pertinent, quæ Princeps est. *Primi generis bona*, quæ *Bona Dominica*, seu *Patrimonialia Principis* appellantur, eo tempore præscribuntur adversus Principem, quo præscriberentur adversus quemcunque privatum, ut cum Covar. & alijs ab hoc *cit.* rectè docet Molin. *tr. 2. D. 74. num. 5.* quamvis aliqui refragentur. Ratio est, quia non constat de privilegio, quod Regi quoad similia bona conveniat. *In secundi generis bonis* iterum distinguendum est inter Bona, quæ ad Regni Coronam, vel Principatum spectant, & inter ea, quæ dicuntur *Fiscalia*. *Priora* non præscribuntur adversus Regni Coronam minori spatio, quàm 100. annorum. Covar. *reg. possessor p. 2. §. 2. n. 3. §. 9.* Valas. *de Jur. Emphyt. q. 17. n. 12.* Molin. *l. cit. n. 4.* & patet *arg. l. un. C. de SS. Eccl.* ubi privilegium centenariæ prescriptionis conceditur Civitatibus, igitur multo magis Coronæ, vel Principatui. Quoad *Posteriora*, tertia distinctio est adhibenda; nam si jam incorporata sint fisco, præscribi solum possunt 40. annorum tempore *§. res fisci 10. & ibi Gloss. Inst. de Usucap.* Si nondum incorporata fisco, multum interest, qualia sint illa bona, & quam ob causam Fiscus ea sibi vendicet, vel vendicare possit. Si *ad Fiscum pertineant*, quia ob crimen e.g. ob vectigal non solutum, ob hæresin, ob crimen lese Majestatis &c. sunt *eidem commissa*, distinguendum est inter Fiscum Sæcularem, & Ecclesiasticum. Si sermo sit de Fisco Sæculari, quinquennio omnis actio Fisci extinguitur. Si de Eccle-

siastico, adversus Ecclesiam Romanam non præscribitur, nisi 100. annis, adversus aliam inferiorem annis 40. nisi habeat speciale privilegium. Si verò *hujusmodi bona nondum incorporata Fisco ad eum spectant alia ex ratione*, quia v.g. morte alicujus sine legitimis hæredibus sunt vacantia, videndum, an denunciata sint Fisco, vel non. Si *nondum denunciata sunt*, præscribuntur tempore ordinario *l. quamvis 18. ff. de Usurp. & Usucap.* ubi dicuntur talia bona diutina possessione capi; diutina autem 10. aut 20. annos, videlicet tempus ordinarium denotat. Si *autem denunciata jam Fisco sint*, post quadriennium continuum actio super illis bonis à Fisco non amplius inchoari potest, ut habetur *l. notum est 1. C. de quadrienn. prescript.* Videatur Molin. *tr. 2. de J. & J. D. 73. per totam.*

3. *Feuda*: ubi quinque distinguendi sunt Casus. Et 1. quidem, ut res Allodialis in Feudalem transeat, sufficit, si possessor ejusdem illam tanquam Feudalem 30. annis possederit, & domino istius Vassalli instar servitia exhibuerit, nisi illa ad Ecclesiam spectet; tunc enim adversus Romanam 100. annis adversus aliam privilegio non munitam 40. anni requirentur. *Zaf. tr. de Feud. p. 6. n. 30. Vultei. l. 1. c. 9. n. 15. Schrader p. 5. c. 4. n. 6. Rosenthal c. 6. concl. 77. n. 2.* quos citat & sequitur P. Wiest. *hic n. 142.* & patet ex *Lib. 2. Feud. tit. 26. §. siquis per 30. 2.* eadem longissimi temporis prescriptione feudum ab uno Vassallo transferri potest ad alium, & à vero ad putativum; nam si hic per 30. annos bona fide Jure Vassalli possedit Feudum, & Domino ejusdem obsequia consueta præstiterit, Vassallus prior amittit dominium utile, & Feudi dominus hunc novum, tanquam Vassallum suum, agnoscere etiam invitatus cogitur. *Abb. in c. 13. h. tit. n. 14. Clar. §. feudum q. 45. n. 3. Schrad. p. 5. cit. c. 5. n. 9. Rosenthal. c. 9. concl. 97. n. 2. Pirh. hic num. 109. Wiest. n. 142.* 3. Similiter 30. anni sufficiunt, & extinguetur Feudum, si extraneus tanto tempore rem Feudalem, tanquam Allodiam bonam fide possederit. *Glossa in tit. 40. feud. l. 2. v. preterea cit. V. prescriptione, Alex. de Nevo in c. 13. h. tit. n. 52. §. 57. Gaill. l. 2. obs. 160. n. 1. §. seqq. Rosenthal. concl. cit. n. 19.* & apud hunc communiter Feudista. Sumitur ex *§. siquis per 30. cit.* Neque obstant textus *Lib. 2. Feud. tit. 40. v. preterea, & tit. 55. in princ.* ubi dicitur nullius temporis Prescriptio obstare domino; quia ut *l. cit.* cum alijs advertit Gaillius, id intelligendum duntaxat est de Ordinaria 10. annorum inter presentes, & 20. inter absentes, non verò de Extraordinaria 30. vel 40. annorum. 4. non minus 30. anni sufficiunt ad consolidandum dominium utile cum directo, & Feudi extinctionem, si dominus directus bona fide, quia v.g. creditit familiam, cui ratione Feudi alias debebatur dominium utile, omni-

omnino extinctam esse, tanto tempore rem feudalem tanquam Allodiam, & liberam pacifice possedit *arg. §. si quis cit. Bald. ibidem n. 11. Zak. p. 6. cit. n. 33. Rosenth. conclus. 83. n. 2. Wiest. hic n. 144.* 5. Ut verò contra Vasallum dominium directum prescribat adversus dominum, necesse est, ut domino possessionem interverterit, eique pro servitijs ipsum interpellanti, illa negarit, prædium, quod possidet, liberum asserendo; alias enim nullo tempore illud prescribet ob possessionis defectum, cum non sibi, sed domino illud possideat. *Vult. c. 9. cit. n. 18. Schrader. p. 6. c. 6. n. 62. Rosenth. c. 6. concl. 82. n. 1. & 15.*

37 4. *Res furtivæ, aut vi possessæ*: hæ enim tempore ordinario nec à fure, seu invalore, nec à tertio quodam prescribi possunt, usque dum vitium purgatum fuerit *§. furtivæ 2. & §. seq. Inst. de Usucap. l. qui fundum 7. §. qui sciens 5. ff. pro emptor. l. sciens 7. C. de Usucap. pro empt. Vivian. in c. 2. h. tit. Gonz. ibid. n. 6. Vall. §. 8. n. 5. Pirh. n. 13. Engl. n. 11. Sannig c. 6. n. 3. Wiest. n. 139.* Estque hoc verum, ut bene advertit Haun, *tom. 1. tr. 5. n. 367.* etsi per mille manus res illa ambulasset; semper enim dominus illam vindicare possit nullo restituto pretio, præterquam expensis in sustentationem v. g. animalis factis. *Ratio indicatur l. vitia 11. C. de acquir. vel retin. poss. quia sc. dispositione Juris res furtivæ, & vi possessæ vitio reali laborant; cum quo proinde ad quoscunque successores deveniunt. Huc revocantur, quæ contra Legem repetundarum Judici data sunt; nam hæc perinde, ac furtivæ, non nisi purgato vitio, Prescriptionem admittunt l. quod contra 8. ff. ad Leg. Jul. repetund. Addidi, Nisi purgatum sit vitium furti, aut violentiæ: quod fieri tripliciter potest. 1. per lapsum 30. vel 40. annorum; nam si tanto tempore hujusmodi res possessæ fuerint à tertio bonæ fidei possessore, puta ab emptore, vel herede furis, ignorante rei vitium, prescribi etiam res furtivæ possunt l. sicut 3. & l. omnes 4. C. de Prescript. 30. vel 40. ann. 2. si fur esset heres illius, cui furatus est l. cum vir 42. ff. de Usurp. & Usucap. ibi: Idem Juris est, cum is, qui rem furtivam vendidit, postea domino hæres existit. 3. Si res ad suum dominum reversa fuerit post furtum, & denuo bona fide ab alio possideatur, sive deinde reversa fuerit formaliter, sive æquivalenter, v. g. per receptam litis æstimationem, aut quamcunque aliam satisfactionem l. quamvis 84. ff. de furt.*

38 5. *Res minorum*, contra quas solum currit Prescriptio 30. annorum *l. sicut 3. C. de prescript. 30. vel 40. annor. l. non est 3. C. quib. non objicit. long. temp. Prescript. Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 15. n. 1. Less. l. 2. c. 6. n. 24. Wagn. in c. 3. h. tit. V. possessæ sunt, not. 2. Engl. n. 10. König n. 22.* Sed hoc, ut Haun, *tom. 1. tr. 5. n. 366.* notat, intelligi solum

debet de Prescriptione propriè dicta; nam impropiè, ut annales &c. æquè procedunt adversus minorem, salva restitutione in integrum.

6. *Res, quæ Civitatibus* (idem dicendum de Pagis & oppidis) donatæ, legatæ, venditæ, sed nondum traditæ sunt; nam adversus istas non prescribitur minori tempore, quam centum annorum *l. ut inter 23. C. de SS. Eccl.* Neque privilegium hoc revocatum, vel ad brevius tempus redactum est per *Auth. quas actiones l. cit. subjunctam*; quia hæc solum de Ecclesijs, non de Civitatibus tractat. *Covar. in reg. possessor p. 2. §. 2. n. 15. Molin. tr. 2. D. 74. n. 4. Laym. l. 3. tr. 1. c. 8. n. 13.*

7. *Res alienari prohibita*: ubi distinguendum est, an omnino prohibeantur alienari, ut sunt prædium dotale, res Majoratus, aut Primogenituræ vinculo alligatæ, aut sub Fideicommissio relicta; an verò solum sint prohibita alienari sine certis solennitatibus, uti sunt res Ecclesiarum, Pupillarum, Minorum &c. De his posterioribus factis constat ex hætenus dictis. *In prioribus distinguendum est, an per Prescriptionem id agatur, ut hujusmodi Majoratus, Primogenituræ, Fideicommissa &c. inducantur, an verò, ut tollantur. Si primum, Molin. tr. 2. D. 75. n. 9. §. advertit.* putat sufficere tempus ordinarium cum titulo, tricennium sine titulo; sed verius *Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 15. n. 6.* requirit 40. annos cum titulo, immemorabile sine illo.

Si secundum, gravissima est controversia, an hujusmodi res absolute alienari prohibita prescribi possint, saltem tempore longissimo 30. aut 40. annorum? *Affirmat Card. de Lug. de F. & J. D. 7. Sed. 8. n. 147. Haun. tom. 1. tr. 5. n. 363. König hic n. 23.* *Rationem dant*; quia ista Prescriptio habet vim Tituli, & affert presumptionem facultatis à Principe datæ ad alienandum.

Verum longè probabilius est, non posse hujusmodi bona prescribi etiam longissimo tempore in præjudicium successorum, nisi agere iidem valeant. Ita *Covar. Reg. possessor p. 3. §. 3. n. 6. concl. 3. Fachin. l. 7. contr. c. 12. Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 15. n. 3. Pirh. hic n. 37. & alij ab his cit.* *Ratio est*, quia prohibitio alienationis in his bonis non solum est inducta à Lege, sed etiam ab ipso primo institutore, qui dum Majoratum, Primogenituram, Fideicommissum constituit, & personas, ad quas devenire debet, modumque, quo ad ipsas deveniendum sit, designavit, tacitè prohibuit, & exclusit quamlibet aliam alienationem. ergo etiam Prescriptionem: non Ordinariam tantum; nam hæc excludit *l. ult. C. communia de Legat. & l. ult. §. fin autem C. de prescript. 30. vel 40. ann.* ergo, ut aliquid operetur prohibitio à primo Instituto ad data, dicendum eam excludi etiam Extraordi-

nariam. 2. impedito agere non currit Prescriptio; quia tunc primum incipit currere, quando actio nata est. sed successores in Majoratu, Primogenitura &c. nequierunt Prescriptionem impedire, vivente possessore, contra quem Prescriptio facta est; quia illis nondum Majoratus cessit. ergo contra eos, quando agere non possunt, non currit Prescriptio. 3. Prescriptione amplius aliquid acquiri nequit, quam quod vero titulo concedi poterat, cum Prescriptio loco tituli subrogetur, ut tradit Bald. in l. nullus C. de R. V. at nec possessor, nec alius poterat Primogenituram, Majoratum &c. alienare, naturam illorum destruendo; neque enim dominium illorum conceditur absolute, sed pro ejus vita, ita, ut in ea institutione videantur adesse concessionem, quot fuerint personarum successura; quia omnes à primo institutore, non ex ultimo possessore rem possidendam accipiunt.

Dixi autem, *Etiam longissimo tempore*, videlicet 30. vel 40. annorum: nam Prescriptione, quæ hominum excedit memoriam, præscribi possunt; quia cum hæc vim Tituli habeat, & prescriptio inducat, quod omnia ad sint, quæ ad dictam alienationem fuerunt necessaria, mirum non est, quod valeat omnibus præjudicare. Molin. tr. 2. D. 79. n. 9. v. conveniunt, & alij passim. Addidi, *In præjudicium Successorum, nisi agere eisdem valeant*; nam adversus eos, qui agere possunt, optimè currere Prescriptio potest, cum potissima ratio sit impotentia agendi.

Ad rationem pro adversa parte allegatam dico Prescriptionem longissimi temporis solum præsumptionem Tituli pro se habere, quando adversus præscribentem non militat præsumptio contraria, sicut fit in rebus alienari prohibitis.

§. III.

De Possessione requisita ad Prescriptionem.

SUMMARIUM.

42. Ad Prescriptionem requiritur possessio.

43. Corollaria.

44. Civilis sufficit sine naturali, non tamen vicissim.

45. 46. Corollaria.

47. 48. Continuatio, & probatio possessionis quatenus necessaria?

49. Prescribi non potest Matrimonium.

50. Professio Religiosa, & Exercitium Ordinis Sacri.

51. Jus Decimandi à Laicis, Obedientia à subditis.

52. Potest Prælati inferior contra Episcopum prescribere Jurisdictionem, & alia Jura Episcopalia?

53. Quæ illa sint, recensentur, & apponitur duplex limitatio.

54. Respondetur ad opposita.

42. Certum est, ad Prescriptionem faciendam requiri Possessionem; nam sine possessione Prescriptio non procedit, ut habetur Reg. 3. de R. J. in 6. & supponitur c. Sanctorum 3. c. causam 7. c. si diligenti 17. h. tit. & l. sine possessione 25. ff. eod. Hinc qui incapaces sunt possidendi rem aliquam, prout sunt Laici respectu Juris eligendi, conferendi Beneficia &c. etiam incapaces sunt prescribendi, ut facile omnes concedunt.

Queritur 1. qualis esse debeat hæc Possessio, ut legitima sit, & ad Presumptionem sufficiat? 1. debet esse Civilis, h. c. detentio rei cum opinione dominij. Ita Abb. in c. 7. h. tit. n. 6. Covar. Reg. possessor p. 2. princ. n. 7. Azor. p. 3. l. 1. c. 17. q. 2. Molin. tr. 2. de Just. D. 61. n. 1. Less. l. 2. c. 6. n. 5. Laym. l. 3. tr. 1. c. 8. num. 5. Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 4. n. 2. Pax Jordan. l. 14. tit. 24. num. 107. & seq. Haumtom. 1. tr. 5. n. 256. & ceteri passim. Ratio est, quia Prescriptio est modus acquirendi dominium, quod non acquiritur sine animo, & voluntate acquirentis l. in omnibus 55. ff. de O. & A. igitur necesse est talem intelligi possessionem, quæ animo, & voluntate domini res detinetur. Non tamen est ne-

cesse, ut reali apprehensione acquiratur res prescribenda, sed sufficit, si fictione Juris aliquo actu, qui apprehensioni æquivalet, comparetur. Item juxta vulgarem modum accipiendi Prescriptionem non est opus, ut sit propriè dicta possessio, quæ tantum est corporalium rerum; nam etiam Jura, & res aliæ incorporæ prescribi possunt, quarum tantum est quasi possessio. Quæcunque autem sit possessio sive vera, sive quasi, necesse est, ut prescribens sibi, & suo nomine possideat, non alteri, vel alterius nomine c. si diligenti 17. h. t. Hinc

Sequitur 1. ut aliquis sciat, quid temporis diuturnitate prescripserit, inquirendum esse de eo, quid eo tempore possederit; nam tantum præcisè aliquis prescribit, quantum possidet arg. c. cum olim 18. h. tit. & passim DD. Sequitur 2. eum, qui non suo, sed alterius nomine est in possessione Juris, aut rei, non posse prescribere sibi, sed ijs, quorum nomine possidet. Molin. l. cit. n. 5. Pal. n. 5. Pirh. n. 40. & sumitur ex c. si diligenti cit. ubi etiam ratio redditur; quia is possidere dicitur, cujus nomine possidetur: conf. Tutor, Curator, Filiusf. Servus prescribit pupillis, minoribus, parentibus, do-